

Webinar pensioenfondsen en de wereldwijde klimaatinvesteringen

DENSIOEN
FEDERATIE

NATUUR
& MILIEU

Met Heleen de Coninck,
Pieter Pauw en Anne Gram

19 januari 2023

SPIL

Webinar pensioenfondsen en de wereldwijde klimaatinvesteringen

19 JANUARI 2023

Heleen de Coninck & W. Pieter Pauw

Technology, Innovation and Society (TIS)

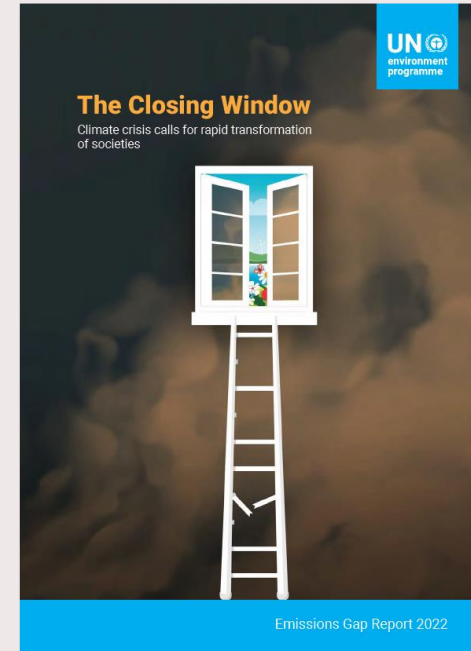
TU/e EINDHOVEN
UNIVERSITY OF
TECHNOLOGY

Voor financieel system relevante doelen “Parijs”

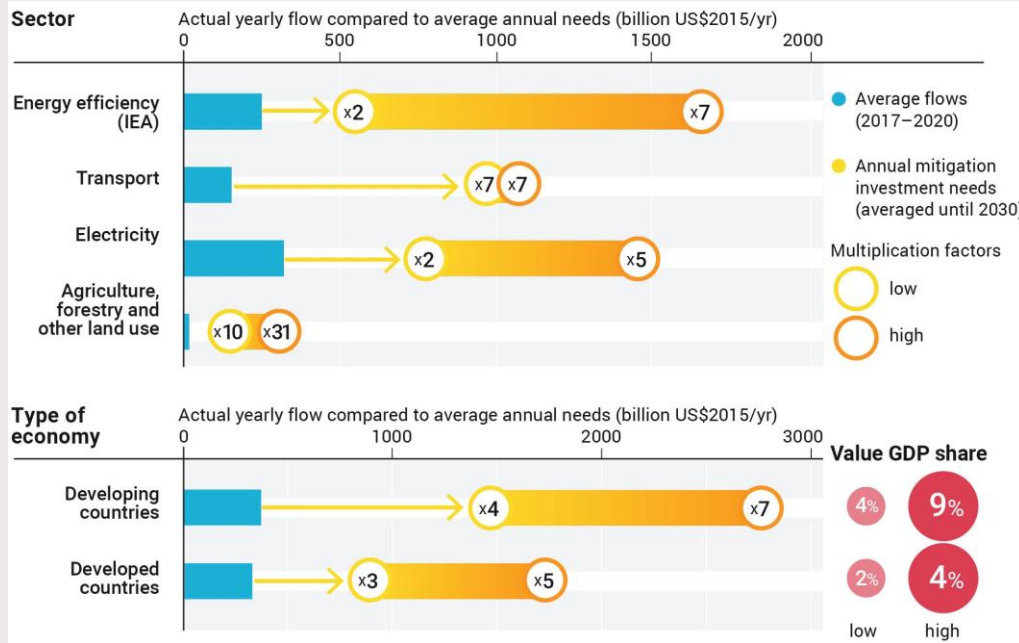
- Art. 2.1(a): Wereldwijde opwarming beperken tot ruim onder 2°C boven pre-industrieel niveau, en streven naar het beperken van de opwarming tot 1.5°C
- Art. 2.1(c): wereldwijde financieringsstromen consistent maken met een traject naar lage broeikasgasemissies en klimaatbestendige ontwikkeling

Conclusies 2022 Emission Gap Report:

- Beleid werkt: verwachte stijging van 3.5°C (EGR2010) naar 2.8°C (EGR2022) bijgesteld
- Ambitiegat is nog groot, maar implementatiegat is groter

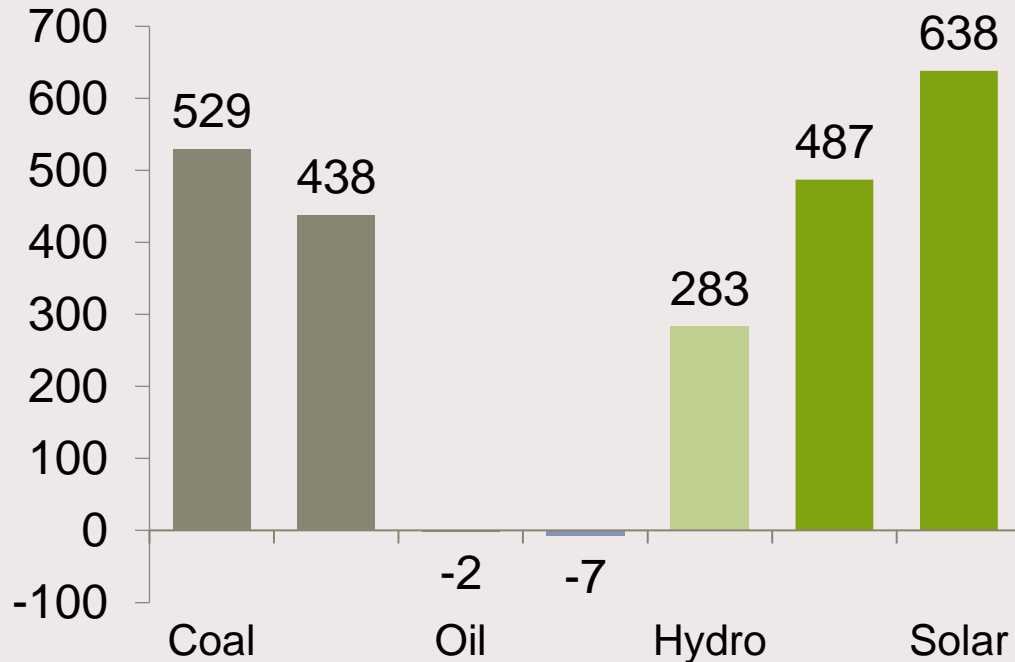

UNEP Emissions Gap Report, hoofdstuk 7: Transforming the finance system to enable the achievement of the Paris Agreement

- Klimaatneutrale wereldeconomie vergt jaarlijkse investeringen van tenminste \$4–6 biljoen
- Mondiale mitigatieinvesteringen moeten met een factor 3-6 toenemen.
- Relatief meer in ontwikkelingslanden
- Liquiditeit is het probleem niet
- [Onze conclusie in rapport:](#) Transformatie van het financiële systeem is cruciaal om de Parijs-doelen in zicht te houden

Wereldwijde toegevoegde capaciteit van belangrijkste technologieën om elektriciteit op te wekken (2009-2019, in GW)

Groei in hernieuwbare energie remt groei van uitstoot broeikasgassen, maar verlaagt deze niet

Snelle afname van investeringen in broeikasgas-intensieve assets ook nodig

*Bron: Global Trends Report (2019),
Figuur 6, p. 17.*

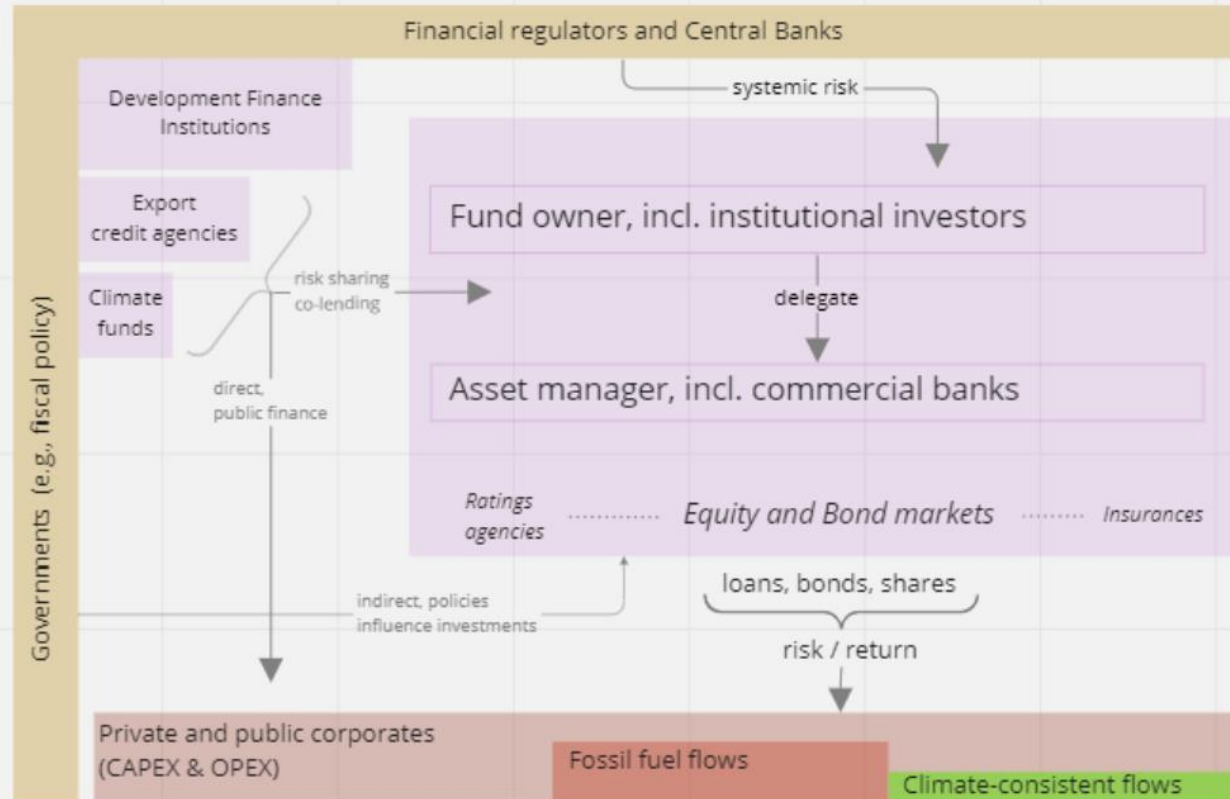
Financiële systeem

Netwerk van particuliere en openbare instellingen die (co-) financieren en het systeem reguleren.

Voor meeste actoren geldt:

- Klimaatverandering is hoogstens een secundaire prioriteit
- Activiteiten in beperkte mate afgestemd op de Akkoord van Parijs in vergelijking met de totale omvang van hun activiteiten

→ systeem is inert

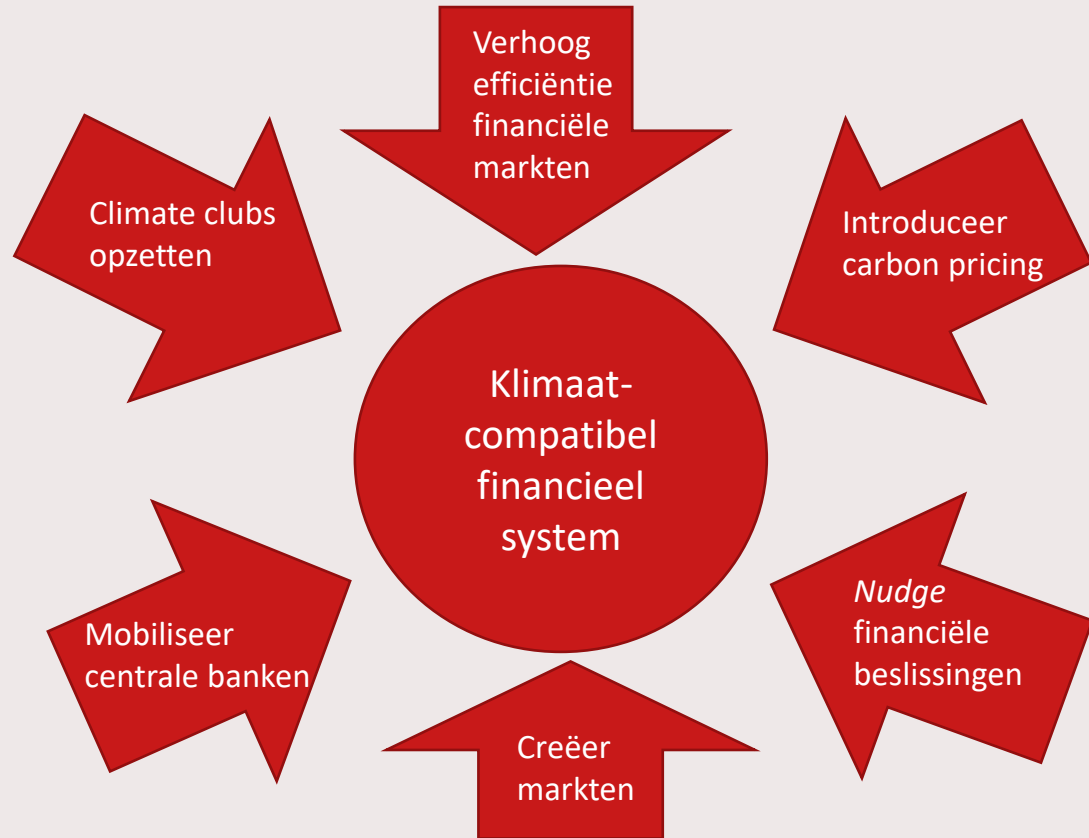

Source: authors

Acties voor een klimaat-compatibel financieel system

Zes benaderingen geïdentificeerd:

- Kunnen/moeten tegelijkertijd gebruikt worden
- Er is overlap wat betreft de instrumenten die worden gebruikt voor de uitvoering

1. Verhoog efficiëntie financiële markten

Hypothese in de financiële economie die stelt dat prijzen van assets alle beschikbare informatie weerspiegelen

Beleid: betere informatie, meer transparantie (bijv taxonomie, disclosure, bescherming tegen ESG greenwashing)

Opties voor pensioenfondsen?

- Biedt en eis meer transparantie
- voorkom greenwashing
- investeer in betere berichtgeving
- ...?

2. Introduceer carbon pricing

Theorie: correctie marktfalen (CO₂ als externaliteit)

- Carbon tax en/of emission trading scheme
- Dekken momenteel ~30% van wereldwijde emissies; gemiddelde prijs US\$6/ton CO₂. Deze prijs moet tot 2030 omhoog naar US\$ 50-100/ton CO₂ om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 °C tot 2 °C

Opties voor pensioenfondsen?

- Schaduwbeprijzing: hulpmiddel voor in rechtsgebieden zonder expliciete (of te lage) koolstofbeprijzing. Dit wordt al jaren toegepast door multilaterale banken (Wereldbank, EBRD, IDB, ...)

3. *Nudge* financiële beslissingen

Theorie: diepe informatieasymmetrie, risicoaversie en kuddegedrag op financiële markten leiden tot inefficiënte keuzes, behoud status-quo, gebrek aan actie

Beleid: Overheden moeten meer sturen met bijvoorbeeld belasting, subsidies, regulatie, standaarden, labelen en infrastructuur.

Opties voor pensioenfondsen?

- *Uitsluiten, insluiten*
- *(signaalwerking) Divestment*
- *Engagement (ook van pensioenbeheerders)*

4. Creëer markten

Theorie: Overheidsbeleid kan nieuwe productmarkten voor koolstofarme technologie versnellen, ter vervanging van de oudere, inefficiënte (fossiele) technologie. Bijv. met marktregulatie en publieke investeringen

Consistent beleid is essentieel. Sturen in tegengestelde richtingen verlengt de status quo, is duur en ineffectief; en voorkomt verandering normen en praktijken

Opties voor pensioenfondsen?

Ontwikkelingslanden zijn de opkomende markt met het grootste 'climate investment gap'. Hoe kunnen pensioenfondsen helpen dit gat te dichten?

5. Mobiliseer Centrale Banken

Theorie: Centrale banken pakken de klimaatcrisis steeds meer aan - maar moeten binnen hun mandaat blijven (met risico op inertie!). Opties o.a. stress-testing, green quantitative easing, transitieplannen verplicht stellen

Opties voor pensioenfondsen?

Adviseer Centrale Banken en financiële toezichthouders over wat voor soort maatregelen pensioenfondsen zouden helpen met verduurzamen

6. *Climate Clubs* opzetten

Theorie: kleinere 'clubs' van samenwerkende landen kunnen sneller handelen (om financiële stromen te verschuiven). Voorbeeld: afspraak in Glasgow om te stoppen met exportkredietverzekering voor fossiele investeringen per 2022

Opties voor pensioenfondsen?

Climate club oprichten? Bijvoorbeeld om beheerders of beleid bij te sturen?

Vragen voor discussieronde

- In hoeverre kunnen pensioenfondsen bijdragen aan deze 6 acties?
 - Wat doen pensioenfondsen al, wat staat er gepland?
- Wat hebben pensioenfondsen nodig om bij te kunnen dragen aan de transitie?